

III

(Euroopa Liidu lepingu kohaselt vastu võetud aktid)

EUROOPA LIIDU LEPINGU VI JAOTISE KOHASOLT VASTU VÕETUD AKTID

NÕUKOGU RAAMOTSUS 2008/675/ÜVJP,

24. juuli 2008,

mis käsitleb Euroopa Liidu liikmesriikides tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste arvessevõtmist uutes kriminaalmenetlustes

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 31 ja artikli 34 lõike 2 punkti b,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Liit on seadnud eesmärgiks vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomise ja arendamise. See eesmärk eeldab, et nii uute kuritegude ärahoidmiseks kui ka uute kriminaalmenetluste käigus oleks võimalik võtta liikmesriikides tehtud süüdimõistvaid kohtuotsuseid käsitlevat teavet arvesse ka väljaspool süüdimõistvat liikmesriiki.

(2) Nõukogu võttis 29. novembril 2000 kooskõlas Euroopa Ülemkogu Tampere kohtumise järelustega vastu meetmeteprogrammi kriminaalasjades tehtud otsuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte rakendamiseks, ⁽²⁾ mis sätestab „ühe või mitme õigusakti vastuvõtmise, millega nähakse ette põhimõtte, et ühe liikmesriigi kohtul peab olema võimalik võtta arvesse teiste liikmesriikide kohtutes kriminaalasjades tehtud lõplikke otsuseid, et hinnata õiguserikkuja varasemat karistatust, teha kindlaks, kas ta on toime pannud korduvaid kuritegusid ja määrata kohaldatavad karistusliigid ja nende täitmisele pööramise kord”.

(3) Käesoleva raamotsuse eesmärk peaks olema kehtestada liikmesriikidele minimaalkohustus võtta arvesse teistes liikmesriikides tehtud süüdimõistvaid kohtuotsuseid. Seega ei peaks käesolev raamotsus takistama liikmesriike võtmast arvesse, oma õiguse kohaselt ja juhul, kui neil on selle kohta teavet, näiteks haldusorgani tehtud lõplikke otsuseid, mida saab kriminaalcohtusse edasi kaevata ja millega isik mõistetakse süüdi kuriteos või teos, mis on siseriikliku õiguse kohaselt on õiguserikkumisenä karistatav.

(4) Mõnedes liikmesriikides võetakse teistes liikmesriikides tehtud süüdimõistvaid kohtuotsuseid arvesse, teistes võetakse arvesse ainult oma riigi kohtute tehtud süüdimõistvaid otsuseid.

(5) Tuleks kinnitada põhimõtet, mille kohaselt peaks muudes liikmesriikides tehtud süüdimõistvatel kohtuotsustel olema samaväärse toime kui liikmesriigi kohtutes siseriikliku õiguse alusel tehtud süüdimõistvatel kohtuotsustel olenemata sellest, kas see toime puudutab faktilisi asjaolusid või menetlus- või materiaalõigust. Käesoleva raamotsuse eesmärk ei ole siiski ühtlustada erinevate siseriiklike õigusaktidega varasematele süüdimõistvatele kohtuotsustele antud tagajärgi ja kohustus võtta teistes liikmesriikides tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid arvesse kehtib ainult sellises ulatuses, nagu siseriikliku õiguse kohaselt võetakse arvesse liikmesriigis tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid.

(6) Erinevalt muudest vahenditest ei ole käesoleva raamotsuse eesmärk viia liikmesriigis täide teises liikmesriigis tehtud otsuseid, vaid pigem võimaldada ühes liikmesriigis tehtud varasema süüdimõistva kohtuotsuse olemasoluga kaasnevate tagajärgede arvestamist teises liikmesriigis toimuvate uute kriminaalmenetluste puhul sellises ulatuses, nagu varasemate siseriiklike süüdimõistvate kohtuotsuste tagajärgi võetakse arvesse kõnealuse teise liikmesriigi õiguse kohaselt.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 27. septembri 2006. aasta aramus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽²⁾ EÜT C 12, 15.1.2001, lk 10.

Seetõttu ei sisalda käesolev raamotsus kohustust võtta selliseid varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid arvesse näiteks siis, kui kohaldatavate õigusaktide kohaselt saadud teave ei ole piisav, kui süüdimõistva kohtuotsuse tegemine siseriiklikult ei oleks olnud võimalik sellise teo suhtes, mille suhtes varasem süüdimõistev kohtuotsus oli tehtud, või kui varem määratud karistust siseriiklikus õigussüsteemis ei tunta.

- (7) Teises liikmesriigis tehtud süüdimõistva kohtuotsuse toime peaks olema samaväärne siseriikliku otsuse toimega kriminaalmenetluse kohtueelses etapis, kohtumenetluse käigus ja karistuse täideviimisel.
- (8) Kui kriminaalmenetluse käigus on ühes liikmesriigis kättesaadav teave teises liikmesriigis tehtud varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste kohta, tuleks võimaluste piires vältida asjaomase isiku ebasoodsamat kohtlemist võrreldes olukorraga, kui varasemaks süüdimõistvaks kohtuotsuseks oleks olnud siseriiklik otsus.
- (9) Artikli 3 lõiget 5 tuleks muu hulgas tõlgendada koostöös põhjendusega 8 nii, et kui siseriiklik kohus uues kriminaalmenetluses teises liikmesriigis eelnevalt määratud karistust arvesse võttes on arvamisel, et siseriikliku õiguse piires teatava raskusastmega karistuse määramine oleks õiguserikkuja suhtes asjaolusid arvestades ebaproportsionaalselt karm ning kui karistuse eesmärgi saab saavutada kergema karistuse kaudu, võib karistuse raskusastet vastavalt vähendada, kui selline vähendamine oleks olnud võimalik ka üksnes siseriiklikel juhtudel.
- (10) Käesolev raamotsus asendab kriminaalasjades tehtud otsuste rahvusvahelist kehtivust käsitleva 28. mai 1970. aasta Euroopa konventsiooni artikli 56 sätteid, mis puudutavad kriminaalasjades tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste arvessevõtmist liikmesriikides, mis on nimetatud konventsiooni osalised.
- (11) Käesolev raamotsus järgib Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 ja Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõtet, kuivõrd selle eesmärk on liikmesriikide selliste õigus- ja haldusnormide ühtlustamine, mida ei ole võimalik liikmesriikide ühepoolse tegutsemise korral piisaval tasemel saavutada ja mis nõuab kooskõlastatud meetmeid Euroopa Liidu tasandil. Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklis 5 sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev

raamotsus kaugemale sellest, mis on vajalik kõnealuse eesmärgi saavutamiseks.

- (12) Käesolev raamotsus austab põhiõigusi ja järgib põhimõtteid, mida tunnustatakse Euroopa Liidu lepingu artiklis 6 ja mis on kajastatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas.
- (13) Käesolevas raamotsuses austatakse liikmesriikide erinevaid lahendusi ja menetlusi, mis on vajalikud teises liikmesriigis tehtud varasema süüdimõistva kohtuotsuse arvessevõtmiseks. Varasema süüdimõistva kohtuotsuse läbivaatamise võimaluse välistamine ei peaks takistama liikmesriiki tegemast vajaduse korral otsust anda sellisele varasemale süüdimõistvale kohtuotsusele samaväärne õiguslik toime. Nimetatud otsuse tegemisega seotud menetlused ei tohiks siiski vajalikku aega ning vajalikke menetlusi või formaalsusi silmas pidades teha võimatuks samaväärse õigusliku toime andmist teises liikmesriigis tehtud varasemale süüdimõistvale kohtuotsusele.
- (14) Kohtuotsusesse või selle täideviimisse sekkumine hõlmab muu hulgas olukordi, kus teise liikmesriigi õiguse kohaselt varasema kohtuotsusega määratud karistus liidetakse muu karistusega või lisatakse muule karistusele, mis seejärel tegelikult täide viiakse, juhul kui esimest karistust ei ole veel täide viidud või selle täideviimist ei ole üle antud teisele liikmesriigile.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA RAAMOTSUSE:

Artikkel 1

Sisu

1. Käesoleva raamotsuse eesmärk on kindlaks määrata tingimused, mille kohaselt võetakse liikmesriigis isiku vastu alustatud kriminaalmenetluses arvesse sama isiku suhtes teises liikmesriigis muudel asjaoludel tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid.
2. Käesolev raamotsus ei muuda Euroopa Liidu lepingu artiklis 6 sätestatud põhiõiguste ja õiguse üldpõhimõtete austamise kohustust.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas raamotsuses kasutatakse järgmist mõistet „süüdimõistev kohtuotsus” – igasugune kriminaalkohtu tehtud lõplik otsus, millele mõistetakse isik süüdi kuriteos.

*Artikkel 3***Teises liikmesriigis tehtud süüdimõistva kohtuotsuse arvessevõtmine uues kriminaalmenetluses**

1. Kõik liikmesriigid tagavad, et isiku vastu alustatud kriminaalmenetluses võetakse sama isiku kohta teistes liikmesriikides muudel asjaoludel tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid, mille kohta on saadud teavet vastavalt vastastikust õigusabi või karistusregistrite andmete vahetamist käsitlevatele kohaldatavatele õigusaktidele, arvesse sellises ulatuses, nagu siseriikliku õiguse kohaselt võetakse arvesse siseriiklikult tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid, ning neile antakse samaväärne õiguslik toime nagu siseriiklikult tehtud varasematele süüdimõistvatele kohtuotsustele.

2. Lõiget 1 kohaldatakse kriminaalmenetluse kohtueelses etapis, kohtumenetluse käigus ning süüdimõistva kohtuotsuse täideviimisel eelkõige seoses kohaldatava menetluskorraga, sealhulgas seoses eelvangistuse, kuriteo määratlemise, karistuse liigi ja raskusastme määramise või kohtuotsuste täitmise korraga.

3. Lõikes 1 ette nähtud teistes liikmesriikides tehtud varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste arvessevõtmisel ei ole sekkuvat, tühistavat ega läbivaatavat toimet varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste ega selliste otsuste suhtes, mis on seotud kohtuotsuste täideviimisega uut menetlust läbi viivas liikmesriigis.

4. Vastavalt lõikele 3 ei kohaldata käesoleva artikli lõiget 1 sellisel juhul, kui varasem süüdimõistev kohtuotsus oleks olnud uut menetlust läbi viiva liikmesriigi kohtu tehtud otsus ja kui sellise varasema süüdimõistva kohtuotsuse arvessevõtmisel oleks olnud kõnealuse liikmesriigi õiguse kohaselt sekkuv, tühistav või läbivaatav toime varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste või selliste otsuste täidesaatmise suhtes.

5. Kui kuritegu, mille kohta on algatatud uus menetlus, pandi toime enne varasema süüdimõistva kohtuotsuse tegemist või täielikku täideviimist, ei ole lõigetel 1 ja 2 sellist toimet, mis kohustaks liikmesriike kohaldama kohtuotsuste tegemisele siseriiklikke eeskirju, mille toimet nende kohaldamine teises riigis tehtud süüdimõistvatele kohtuotsustele piiraks kohtunikku karistuse määramisel uues menetluses.

Siiski tagavad liikmesriigid, et muidu saavad nende kohtud sellistel juhtudel arvesse võtta teistes liikmesriikides tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid.

*Artikkel 4***Seos teiste õigusaktidega**

Ilma et see piiraks kriminaalasjades tehtud otsuste rahvusvahelist kehtivust käsitleva 28. mai 1970. aasta Euroopa konventsiooni artikli 56 kohaldamist liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelistes suhetes, asendatakse nimetatud artikkel konventsiooniosaliste liikmesriikide vahelistes suhetes käesoleva raamotsusega.

*Artikkel 5***Rakendamine**

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva raamotsuse rakendamiseks vajalikud meetmed vastu 15. augustiks 2010.

2. Liikmesriigid edastavad nõukogu peasekretariaadile ja komisjonile sätete teksti, millega võetakse siseriiklikku õigusesse üle käesolevast raamotsusest tulenevad kohustused.

3. Sellele teabele toetudes esitab komisjon 15. augustiks 2011 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva raamotsuse kohaldamise kohta, lisades vajaduse korral seadusandlikud ettepanekud.

*Artikkel 6***Jõustumine**

Käesolev raamotsus jõustub selle Euroopa Liidu Teatajas avaldamise päeval.

Brüssel, 24. juuli 2008

Nõukogu nimel
eesistuja

B. HORTEFEUX